

ням і здатні без сторонньої допомоги прийняти рішення.

Етнокультурна соціалізація – це засвоєння здатності до збереження національної культури, відтворення традицій, підтримка міжнародного спілкування і збагачення культур. Зміст етнокультурної соціалізації молоді полягає, насамперед, у вивченні рідної мови. Далі йде засвоєння основ національної культури і використання її на практиці.

Отже, сутність соціалізації полягає в тому, що в її процесі людина формується як член того суспільства, до якого вона

належить. Е. Дюркгейм, котрий одним із перших звернув пильну увагу на проблему соціалізації, підкреслював, що будь-яке суспільство прагне сформувати людину відповідно до наявних у неї певних універсальних, моральних, інтелектуальних і навіть фізичних ідеалів. Природно, ці ідеали змінюються залежно від історичних традицій, особливостей розвитку і соціального устрою суспільства. Водночас у сучасних умовах соціалізація має багато характеристик, однакових чи більш або менш подібних у різних суспільствах.

Література

1. Гарасимів Т.З. Особистість та проблеми її соціалізації / Т.З.Гарасимів // Форум права. – 2009. – №3. – С.156-161
2. Глухова М.Ф. Социализация как социально-педагогическое явление [Текст] / Марина Федоровна Глухова // Ученые записки Московского гуманитарного педагогического института / Редкол.: А.Г.Кутузов, А.В.Каравашкин, Е.Г.Чернышева. – М.: МГПИ, 2005. – Т. 3. – С.99-104
3. Городяненко В.Г. Соціологія: підручник / Віктор Георгійович Городяненко. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002. – 560 с.
4. Гримова А. Соціалізація – навчання жити в суспільстві [Текст] / А.Гримова, А.Гречишкіна // Дошкільне виховання: Науково-методичний журнал для педагогів і батьків. – К., 2008. – № 3. – С.10-13
5. Кравченко Т.В. Сучасні характеристики соціалізації [Текст] / Тамара Володимирівна Кравченко // Педагогіка і психологія / Вісник АПН України / – К., 2007. – № 3. – С.11-19.
6. Лукашевич М.П. Соціалізація. Виховні механізми і технології: Навч. - метод. посібник / Микола Павлович Лукашевич. – К.: ІЗМН, 1998. – 112 с.
7. Лукашевич М.П. Теорія і методи соціальної роботи. Навч. посіб. / М.П.Лукашевич, І.І.Мигович – 2-ге вид., доп. і випр.– К.: МАУП, 2003. – 168 с.
8. Мардахаев Л.В. Социальная педагогика: Учебник / Л.В.Мардахаев. – М.: Гардарики, 2005. – 269 с.
9. Мудрик А.М. Социализация человека / Алла Михайлівна Мудрик. – М.: Издательский центр «Академия», 2006. – 304 с.
10. Мудрик А.М. Социализация человека как проблема [Текст] / Алла Михайлівна Мудрик // Социальная педагогика: Деловой журнал для социальных работников и педагогов. – М., 2005. – № 4. – С. 47-56.
11. Павловський В.В. Основи ювентології. Наукова монографія / Валерій Володимирович Павловський – К.: Дакор, КНТ, 2007. – 238 с.
12. Соціальна робота: навчальний посібник / [В.П.Андрущенко, В.П.Бех, М.П.Лукашевич, І.І.Мигович]. – К.: ДЦССМ, 2002. – Кн. 2. – 315 с.
13. Черниш Н.Й. Соціологія / Наталія Йосипівна Черниш. – Львів: Кальварія, 2003. – 474 с.
14. Шептенко П.А. Методика и технология работы социального педагога / П.А.Шептенко, Г.А.Воронина. – М., 2001. – С.22-25

Лещук Г.В.

Социализация личности как социально-педагогическое явление

Трудности становления личности в нестабильном обществе выводят на первый план проблему изучения социализации как социально-педагогического явления. В статье дана характеристика социализации как социально-педагогической категории, проанализированы основные подходы к определению понятия «социализация», охарактеризованы основные типы социализации. Перспективы последующих исследований мы видим в изучении процесса социально-педагогического руководства процессом социализации личности на разных возрастных этапах развития человека.

Ключевые слова: социализация, становление личности в обществе, виды социализации.

Leschuk G.V.

Socialization of personality as socially-pedagogical phenomenon

Difficulties of becoming of personality in unstable society destroy on the first plan the problem of study of socialization as the socially-pedagogical phenomenon. Socialization as socially-pedagogical category has been analysed in the article, basic approaches are analysed to determination of concept «socialization», the basic types of socialization are described. See the prospects of subsequent researches in the study of process of socially-pedagogical guidance the process of socialization of personality on the different age-old stages of development of man.

Key words: socialization, becoming of personality in society, types of socialization.

УДК 374.71

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО РОБОТИ У СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ: ДОСВІД АВСТРАЛІЇ ТА УКРАЇНИ

Логвиненко Т.О.

У статті здійснено аналіз особливостей соціальної роботи на села в Австралії та Україні; визначено основну категорію сільського населення, які потребують допомоги професійних соціальних працівників; охарактеризовано основні рівні підготовки соціальних працівників до соціальної роботи в селі; визначено компетенції, якими мають володіти фахівці з соціальної роботи на селі; розкрито шляхи популяризації професії соціальний працівник у сільській місцевості.

Ключові слова: соціальна робота, соціальний працівник, професійна підготовка, сільська місцевість.

Постановка проблеми. Сутність, форми, методи, зміст соціальної роботи визначаються географічними і регіональними особливостями проживання споживачів соціальних послуг, тобто в селі чи місті.

Проблема соціального життя людини, яка проживає у непростих соціальних і економічних умовах сучасного села, є актуальною як для суспільства Австралії так і України. Результати дослідження свідчать, що близько 37 % (100 тис. чол.) австралійців та 27 % (40 мл. чол.) українців проживають в сільській місцевості [2; 4]. Сільський сектор завжди вирізнявся низьким рівнем соціаль-

ного життя, тяжкими умовами праці та побуту.

Мета – здійснити аналіз особливостей соціальної роботи у сільській місцевості та підготовки соціальних працівників до роботи з сільськими жителями: досвід Австралії та України.

Виклад основного матеріалу. Основна мета соціальної роботи у сільській місцевості — вносити соціальні зміни в життя людини, її сім'ї, життя соціальної спільноти. Всі засоби соціальної роботи на селі мають бути використані задля досягнення благополуччя сільського жителя, розвитку ресурсів для задоволення індивідуальних, групових і суспільних потреб.

Австралійське та українське село має глибокі, історично вималювані традиції сімейного виховання; поваги до старшого покоління, сімейних цінностей; культури спілкування зі світом, природою; любов до праці, почуття обов'язку розвивати і примножувати родовідні традиції і звичаї, дотримуватися моральних заповітів. Дослідженням особливостей життя в селі займалися видатні вітчизняні вчені В. Скуратівський, К. Ушинський, О. Воропай, С. Шацький, Е. Холостова. Серед австралійських науковців, що займаються проблемою соціальної роботи в сільській місцевості, є: І. Алстон, Дж. Лонн, Т. Чірс, О. Ходжкін, Д. Браун [1; 2; 6].

В Україні історично склалося так, що село вважають "берегом дитинства", родовідним корінням, з яким пов'язані перші роки пізнання буття, найдорожчі незабутні враження, що "зливаються в невмирущу гармонію, людяно, дорогоцінну" (О. Довженко) [1]. Проте, будучи коліскою для багатьох видатних громадських і політичних діячів, письменників, педагогів, сучасне село зазнає великого занепаду, що відобразиться у майбутньому на інтелектуальному і культурному потенціалі нашої країни.

Протягом історії в українському селі формувалася певна система виховання і навчання дітей, яка була адекватною умовам сільського життя, мала певний ритм, який узгоджувався з сільськогосподарською працею і природними умовами.

Схожим є розуміння села і сільського життя в Австралії.

З розвитком суспільства відбуваються зміни і у структурі села і у відносинах між його членами: зменшення стабільності, малодітність, послаблення традиційної ролі сім'ї, безробіття. Разом з тим, сучасне село характеризується малою щільністю населення, невеликою кількістю мешканців у віддалених населених пунктах. У сільській місцевості немає анонімності спілкування, соціальні ролі формуються слабо. Велике значення мають сильний соціальний контроль спільноти над поведінкою людей, місцеві звичаї, авторитети. Часто село становить замкнену систему.

Як свідчать результати дослідження, сучасне село зазнає на собі негативного впливу неструктурованості економіки, нормативно-правового хаосу, що призводить до його економічного і соціально-культурного занепаду. У цих умовах важливою проблемою є підготовка сільської дитини до життя в умовах економіки перехідного періоду, її адаптації та соціалізації.

У перехідні, як правило, кризові періоди суспільного розвитку, коли метою і призначенням соціальної політики держави є вироблення дієвої системи заходів з соціальної підтримки особливо соціально вразливих верств населення, сільське населення потрапляє у категорію соціальних груп, які потребують пильної уваги держави.

Зокрема, до групи ризику австралійський науковець І. Алстон відносить такі категорії сільських жителів: безробітних, одиноких матерів, людей похилого віку, осіб з обмеженими функціональними можливостями, малозабезпечених людей, корінних жителів та емігрантів. Характерним для Австралії та України є загальні проблеми з якими стикаються жителі сільської місцевості: погане фізичне здоров'я, низький рівень освіти, низький рівень працевлаштування, невисокі заробітні плати.

Науковці Австралії та України виокремлюють такі особливості соціальної роботи у селі:

1. Ціннісні орієнтації, психотип сільського жителя, який відрізняється певним консерватизмом, серйозністю, повільністю, схильністю до традицій, терпимістю, невеликими вимогами до побуту, дбайливим ставленням до природи. Потреби, інтереси, запити жителів села, зумовлені сільським способом життя, визначають зміст соціальної роботи, її форми і методи.

2. Соціальні умови життя, праці, побуту, дозвілля і, відповід-

но, проблеми, які породжуються цими умовами.

3. Особливості сільського соціального середовища, якому властиві відкритість життя кожної сім'ї, тісні сусідські зв'язки, збереження традицій общинних взаємовідносин, зайнятість населення переважно сільськогосподарською працею, близькість до природи [4].

Проте в Австралії та Україні є багато факторів, які значно ускладнюють соціальну роботу на селі.

1. Обмежений доступ до послуг. Більшість сільських жителів України мають обмежений доступ до таких соціальних послуг, як освіта, охорона здоров'я, культура, соціальне забезпечення, психіатрична допомога тощо. Обмежений доступ жителів села до послуг інженерної інфраструктури — водопостачання, газифікації, санітарної очистки, електропостачання, телекомунікацій. Багато сільських жителів, переважно похилого віку, живуть у віддалених селах, де часто немає доріг, магазинів, медпунктів, телефонів. Відставання від міських зручностей у плані комунального влаштування помешкань і їх газифікації настільки очевидне, що дає змогу говорити про соціальну невлаштованість багатьох сіл.

2. Низький рівень державної соціальної допомоги. Соціальні служби, як правило, розташовані у містах і райцентрах. Багато сільських жителів взагалі не отримують ніякої соціальної допомоги через брак в обцинах професійно підготовлених кадрів, бездоріжжя, відсутності транспортних засобів. Часто соціальною роботою займаються люди недостатньо кваліфіковані. У сільських обцинах дуже мало професійно підготовлених соціальних працівників, соціальних педагогів, у той час як потреба у розвитку соціальної роботи на селі найбільша. Послуги інших спеціалістів з соціальної роботи, психологів, психіатрів, лікарів-наркологів, дефектологів, юристів є недосяжними для сільських жителів.

3. Обмеженість джерел суспільної і приватної підтримки. У сільській місцевості дуже мало активно діючих суспільних організацій соціальної спрямованості. Іноді функцію соціальної допомоги населенню добровільно бере на себе якийсь інститут (школа, церква, сільський клуб, музей). Багато сілгоспідприємств, акціонерних товариств з огляду на важкий соціально-економічний стая відмежувалися від функціонування соціальних програм. Небагато на селі і представників нової соціальної ланки суспільства — підприємців, які здатні і бажають надати фінансову підтримку розвитку соціальної роботи на селі.

4. Ізольованість і територіальна віддаленість. Сільські жителі, які належать до однієї сільської адміністрації, часто, проживають на різних територіях, які дуже віддалені одна від одної. Їх значно складніше обслуговувати, враховуючи сільське бездоріжжя і транспортні проблеми. Територіальна віддаленість обцин скорочує можливості професійних контактів, спілкування соціальних працівників з колегами, обмежує їм доступ до нової літератури. Ці проблеми поглиблюються ще й тим, що лише небагато сільських обцин сьогодні пов'язані з містами інформаційно-телекомунікаційними зв'язками. Подібна ситуація може викликати у соціальних працівників відчуття ізольованості і стресу.

5. Відсутність конфіденційності. У невеликих містах, робочих поселеннях і тим більше селах неможливо підтримувати той рівень конфіденційності, який може бути забезпечений у містах. Соціальні педагоги, соціальні працівники, які проживають на території обслуговування обцини, мають неформальні, дружні відносини з клієнтами, відносини, які часто виходять за межі професійних зв'язків. Це утруднює дотримання професійних вимог конфіденційності.

6. Консерватизм і соціальна інертність. Сільські жителі у зв'язку зі своєю ментальністю і способом життя менш мобільні, ніж жителі міст. Вони важче перебудовуються, не так швидко пристосовуються до нових умов життя. Життя навчило їх недовіркою ставитися до новацій, які не завжди приводять до бажаних результатів. Багато з них звикли розраховувати тільки на власні сили. У цілому сільське населення відрізняється від міського низьким рівнем соціальної активності у відстоюванні своїх прав на поліпшення умов життя і більш високим рівнем організованості у період виборчих кампаній.

7. Низький освітній рівень населення. Рівень освіти сільських жителів значно нижчий, ніж міських. Це зумовлює менш вигідний

стан сільської общини при залученні її до процесу соціального розвитку. Соціальні працівники, соціальні педагоги, особливо вихідці з міст, можуть відчувати труднощі через те, що не можуть захистити від жителів села своє особисте життя, їм важко пристосуватися до ситуації недостатньої анонімності особистого життя.

Зважаючи на це, в Австралії та Україні основними напрямками соціальної роботи на селі є: виїзні консультації з розв'язання правових, соціально-психологічних, психологічних, соціальних проблем; заходи рекреаційного характеру для дітей та молоді; соціальний патронаж для дітей з інвалідністю; соціальний патронаж людей похилого віку; організація зайнятості сільської молоді; проведення просвітницької соціальної роботи серед дітей і молоді щодо попередження негативних явищ в молодіжному середовищі; проведення благодійних заходів і акцій.

Результати проведеного дослідження свідчать про наявність спільних соціальних проблем з якими стикаються сільські жителі Австралії та України. Саме тому виникає необхідність у висококваліфікованих соціальних працівниках, які б спеціалізувалися на роботі з сільськими жителями. Незважаючи на велику потребу в спеціалістах з соціальної роботи у сільській місцевості, бажаючих працювати у селі небагато. Проте, Австралія, на відміну від України, досягла значних успіхів у професійній підготовці фахівців з соціальної роботи із спеціалізацією у сільській місцевості та популяризації даної спеціалізації [6].

Слід відмітити, що професійна підготовка соціальних працівників в Австралії здійснюється у Школах соціальної роботи, які є структурними підрозділами університетів за трьома освітньо-кваліфікаційними рівнями: бакалавр, магістр і доктор соціальної роботи. Програми післядипломної освіти з соціальної роботи забезпечують неперервність професійної підготовки соціальних працівників.

Встановлено, що освітньо-професійними програмами бакалаврату з соціальної роботи Шкіл з підготовки соціальних працівників Австралії передбачено підготовку бакалаврів загальнопрофільно, із врученням відповідного диплому. Проте, напрям майбутньої спеціалізації, яку випускники бакалаврських програм з соціальної роботи отримують за місцем майбутньої роботи, дозволяє вибрати вивчення фахово-орієнтованих навчальних дисциплін.

Освітньо-професійними програми магістратури з соціальної роботи передбачено підготовку студентів до професійної практики з соціальної роботи відповідно до норм, встановлених Асоціацією Соціальних Працівників Австралії (AASW), стандартів практики (2003 р.) і Кодексу Етики (2002 р.), шляхом вивчення професійно-орієнтованих навчальних дисциплін і здійснення наукового дослідження. Магістерськими програмами передбачено вибір спеціалізації в одній із сфер практики соціальної роботи [3].

Для формування відповідних компетенцій із сфер практики соціальної роботи випускники бакалаврських і магістерських програм з соціальної роботи вищих навчальних закладів Австралії мають:

- розуміти значення етичних цінностей в практиці соціальної роботи, включаючи соціальну справедливість, повагу до прав людини, і недискримінаційну і нерасову політику;
- демонструвати здатність критично аналізувати і використовувати теорії, наукові дослідження та інноваційні розробки

з теорії соціальної роботи і соціальних і психологічних наук, так само як розвивати, вдосконалювати, інформувати практику соціальної роботи;

- працювати над розширенням прав і можливостей людей, кіє клієнтами соціальних працівників;
- брати участь у реалізації соціальних програм;
- демонструвати аналітичні та інтерактивні навички у професійній роботі з окремими особами, сім'ями, групами та громадами, в організаціях та спільнотах, за умови реалізації програм соціальної політики та роботи над проведенням соціальних реформ [4].

Докторантура з соціальної роботи є завершальним етапом професійної підготовки соціальних працівників у вищих навчальних закладах Австралії. Тема докторської дисертації є майбутнім напрямом спеціалізації випускника докторської програми з соціальної роботи.

Варто відмітити, що, зазвичай, у сільській місцевості працюють соціальні працівники з дипломом бакалавра, що дозволяє виконувати функції працікного соціального працівника і передбачає безпосередню роботу з клієнтами задля вирішення їх проблем; або дипломом магістра, власники якого, як правило, займають різного роду керівні посади. Програми післядипломної освіти дозволяють вдосконалити вже отримані теоретичні знання і практичні навички професійним соціальним працівникам які спеціалізуються на роботі з сільськими жителями.

Незважаючи на гармонійну систему підготовки висококваліфікованих кадрів для соціальної роботи, австралійські соціальні агентства, які працюють у сільській місцевості, все ж відчують брак кваліфікованих кадрів і здійснюють їх підготовку у навчальних закладах країни за власний рахунок із числа волонтерів задіяних у роботі з сільськими жителями.

Цікавим для України є досвід університетів Австралії, які надають пільги при вступі абітурієнтам, вихідцям із сільської місцевості, які планують отримати спеціальність соціальна робота із спеціалізацією у роботі з сільськими жителями і повернутися працювати у місцевість, вихідцями якої вони є.

Місцеві органи самоврядування Австралії пропонують особам з відповідною освітою житло, безкоштовний проїзд в місцевому транспорті тощо для їх залучення до роботи у соціальних службах сільської місцевості. Релігійні організації також беруть активну участь у популяризації професії соціального працівника у сільській місцевості.

Альтернативним варіантом для отримання вищої освіти в університетах Австралії є програми дистанційної освіти. Вищі навчальні заклади Австралії пропонують програми дистанційного навчання соціальним працівникам, які вже працюють у соціальних агентствах, які діють у сільській місцевості.

Висновки. Таким чином, позитивний досвід Австралії у підготовці соціальних працівників до роботи у сільській місцевості слугуватиме прикладом для України, яка також потребує кваліфікованих спеціалістів з соціальної роботи, особливо фахівців із соціальної роботи у сільській місцевості, має, перш за все, вдосконалити систему надання соціальних послуг жителям сіл, налагодити роботу соціальних служб та залучити до роботи професійних соціальних працівників з відповідною освітою.

Література

1. Введення в соціальну роботу / За ред. І.Григи. – К.: Фенікс, 2001. – С.95-123
2. Соціальна робота в Україні: перші кроки / Під редакцією В.Полтавця. – К.: Видавничий дім "KM Academia", 2000. – С.122-129
3. AASW: Code of ethics. Canberra, Australia: Australian Association of Social Workers. – [Електронний курс]. – Режим доступу: <[http://www.aasw.asn.au/acrobat/national/code of ethics](http://www.aasw.asn.au/acrobat/national/code%20of%20ethics)>. – Загол. з екрану. – Мова англ.
4. Australian Association of Social Workers. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://www.aasw.asn.au.shtml>>. – Загол з екрану. – Мова англ.
5. Australian Association of Social Workers: Practice Standards for Social Workers: Achieving Outcomes. Canberra, Australia. [Електронний курс]. – Режим доступу: <<http://www.aasw.asn.au/acrobat/national/codeofethics>>. – Загол. з екрану. – Мова англ.
6. Australian Qualifications Framework: Implementation Handbook. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://www.aqf.edu.au>>. – Загол. з екрану. – Мова англ.

Логвиненко Т.О.

Особенности подготовки социальных работников к работе в сельской местности: опыт Австралии и Украины

В статье осуществлен анализ особенностей социальной работы в деревнях Австралии и Украины; определена основная категория сельского населения, нуждающихся в помощи профессиональных социальных работников; охарактеризованы основные уровни подготовки социальных работников к социальной работе в деревне; определены компетенции, которыми должны обладать специалисты по социальной работе на селе; раскрыты пути популяризации профессии социального работника в сельской местности.

Ключевые слова: социальная работа, социальный работник, профессиональная подготовка, сельская местность.

Logvinenko T.O.

Specifics of social workers training to the work in the rural area: Australian and Ukrainian experience

The author of the article has analyzed the characteristics of social work in rural Australian and Ukrainian areas. The main categories of rural population in need of professional social workers have been considered. The basic level of social workers training to social work in rural areas has been analysed. Competence, which should have specialists in social work at village have been defined. Ways to promote the profession of social workers in rural areas have been revealed.

Key words: social work, social worker, professional training, rural areas.

УДК 372.-378

ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКСПЕРИМЕНТУВАННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ

Маргіта Н.М.

У статті аналізуються дослідження науковців з проблеми готовності студентів до педагогічної діяльності, розглядаються питання підготовки майбутніх фахівців з дошкільної освіти до організації експериментування старших дошкільників як необхідної складової майбутньої професійної діяльності.

Ключові слова: майбутні вихователі, професійна компетентність, дитяче експериментування, підготовка до професійної діяльності, готовність до організації дитячого експериментування.

Основи творчої особистості формуються з раннього віку в тому випадку, якщо поряд з дитиною знаходиться компетентний, захоплений своєю справою педагог. Тому формування компетентнісного професіонала вимагає модернізації підходів до організації навчально-виховного процесу вищого навчального закладу.

Наукові дані свідчать про те, що вже в дошкільному віці діти нерідко бояться експериментувати з предметами і матеріалами, здійснювати проби і помилки, побоюючись негативної оцінки дорослого. Ймовірно, причини нерозвинутої дослідницької активності дошкільників полягають в слабкій підготовленості педагогів до ефективної організації дитячої пошукової діяльності та експериментування що є наслідком недостатньої професійної компетентності.

Актуальність обраної проблеми обумовлена тим, що формування готовності майбутніх вихователів до організації експериментування дітей старшого дошкільного віку визначається необхідністю застосування в сучасній дошкільній освітній установі найбільш ефективних засобів виховання, навчання і розвитку. Це пов'язано з переглядом основних завдань педагогічної діяльності, їх адаптації до тих нових відносин, що складаються в нашій країні. Процес гуманізації освіти приводить до відмови від авторитарності педагогічної дії на дитину. У нових умовах перш за все стоїть завдання переходу від масово-репродуктивних форм і методів навчання і виховання до особисто-орієнтованих, індивідуально-творчих.

Тільки це дозволить поставити основною задачею пріоритет особи вихованця, забезпечити розвиток і реалізацію здібностей кожної дитини, що, у свою чергу, сприятиме успішному входженню в життя суспільства. Вирішити цю проблему можливо на основі розробки дидактичних аспектів і педагогічних технологій формування готовності студентів до організації експериментування старших дошкільників.

Мета статті – розкрити сутність поняття «готовність до професійної діяльності», «підготовка до організації дитячого експериментування», проаналізувати наукові джерела з проблеми готовності студентів до впровадження інновацій у майбутньої

професійній діяльності.

Проблема підготовки висококваліфікованих педагогів не перестає бути актуальною (А.М.Богуш, Н.В.Гавриш, В.С.Аванесов, А.Г.Бермус, В.А.Болотова, А.П.Тряпичина, Н.Ф.Радіонова, Г.І.Захарова та ін.). Найважливішою функцією сучасного педагога є сприяння безперервній освіті дитини і створення умов для прояву їх самостійності, творчості, дослідницької активності.

Теоретичний аналіз наукової літератури дає змогу визначити поняття «готовність» як цілісну, відносно стійку, особистісну структуру, що містить комплекс взаємопов'язаних мотиваційно-ціннісних, когнітивно-інтелектуальних та операційно-діяльнісних детермінант неперервного професійного зростання педагога, які забезпечують оптимальну реалізацію самоосвіти, самовиховання, самоактуалізації у професійній діяльності педагога [7, с.126].

У психолого-педагогічних працях готовність визначається як активно-діяльнісний стан особистості, установка на певну поведінку, мобілізація сил на виконання завдання. Ускладнюють формування готовності пасивне ставлення до завдання, відсутність плану дій та наміру максимально використати свої знання та досвід. Психологічна готовність включає в собі, з однієї сторони, запас професійних знань, умінь і навичок; з іншої – риси особистості: переконання, педагогічні здібності, інтереси, професійну пам'ять, мислення, увагу, педагогічну спрямованість думки, працездатність, емоційність, моральний потенціал особистості, що мають забезпечити успішне виконання професійних функцій.

Науковці М.Данилко, Н.Мацкевич визначають «готовність» як наслідок професійної підготовки людини. Це, зокрема, стосується і педагогічної діяльності, готовність до якої здійснюється через цілеспрямований розвиток особистості [5; 8]. За В.Ананьєвим, готовність «починає формуватись ще до початку професійної трудової діяльності, а потім розвивається разом з професійною працездатністю, як потенціалом основної діяльності...» [7, с.128].

Проблема готовності до професійної діяльності, визначення шляхів її формування розглядалася у працях багатьох педагогів, психологів, соціологів. Загальнотеоретичними основами згаданої проблеми вивчали Л.Артемова, Г.Беленька, О.Богініч, С.Будак, Н.Голота, М.Данилко, Н.Левінець, І.Луценко, М.Машовець, Н.Мацкевич, Г.Сухорукова та багато ін. [3].

У словнику В.Даля [4] термін «підготовка» трактується як стан попереднього виконання чого-небудь, а «підготувати», за С.Ожевим [9], означає навчити, дати необхідні знання для чого-небудь. «Готовність» розуміють як подоготовленість робити що-небудь; стан, при якому все зроблено, все готово. Ці визначення дають можливість чітко визначити роль і завдання вищого навчального закладу щодо професійної підготовки студента до майбутньої діяльності.